

Ivan Mls - Hvězdopadec

Ve vypůjčeném ruském skafandru pro volný vesmír jsem trochu klochtal. To mi ale nedělalo moc starostí. Spíš jsem se bál, aby mi nevypověděly služby individuální pohonné rakety, které jsem za babku odkoupil od Američanů. Při každém zažehnutí sebou divně škubaly. Možná to ale bylo také obrovským batohem, který jsem s sebou vláčel. Tam byl můj poklad - levné, ale přitom zatraceně dokonalé miniaturní raketové motorky s inteligentním čipem, umožňujícím bezdrátové ovládání odkudkoli a na jakoukoli vzdálenost, pokud nepřesáhne třicet tisíc kilometrů. Koupil jsem těch legráček metrů a za babku - nějak nešly na odbyt. Polytechnická výchova ve školách stojí za draka, mládež není vedena k tvořivosti a pak to dopadá, že kluci, místo aby si stavěli raketky a letadýlka s raketovým pohonem, raději dřepí u počítače a mastí hry. Tudíž musí obchodník uspořádat výprodej a já z toho těžím.

Nad hlavou, a chvíli pod nohama, to podle toho, jak mě individuální rakety zrovna natočily, mi plula moje rodná planeta a já začal se svojí prací. Vůbec nemusíte trnout, nejsem žádný trosečník na orbitě, který prožije srdcervoucí drama, a nebudete vytřeštěnýma očima sledovat, jak mi dochází zásoba vzduchu. Měl jsem domluvené rande s raketoplánem Independent, že mě hezky vyzvedne, jen co skončím. Sice se budu muset drncat v nákladovém prostoru, ale zato mám svezení od NASA zdarma. Což je výhoda jako hrom, protože komerční cenu za dopravu na orbitu a z orbity bych asi platil jen velmi těžko. Zvlášť když jsem skoro všechny peníze vrazil do propagace svého projektu.

"Je čas začít makat, Mirku," řekl jsem si a zaparkoval se na úlomkovou dráhu. A začal lovit. První kořistí byl balíček jakýchsi zmrzlých exkrementů. Naštěstí jsem byl ve skafandru a ta věc při teplotě kosmického prostoru vypadala spíš jako ztuhlá láva. Přilípl jsem na ni jeden z mých motorků a sunul se za další prací. Za pouhou hodinu jsem potkal asi třicet objektů od velikosti tenisáku až po bednu od televize. Ztracené montážní nástroje, úlomky prázdných nádrží od paliva, odpadky z raketoplánů a orbitálních stanic, dvě prastaré nefungující družice s dávno osleplými objektivy špionážních kamer a tak dále a tak podobně.

Opravdu, nejsem žádný sedmilhář a abych byl úplně přesný, pochopitelně jsem úlomky nenacházel náhodou, ale naprosto programově a řízeně. Hlavně také díky přátelům z hvězdárny na Kleti, což je, pro upřesnění koordinace, kousek od Českého Krumlova. Ředitelka Jolana Tuhá totiž naštěstí přišla na to, že vědecká práce je sice krásná věc, objevování a pojmenovávání nových planetek činem záslužným, za který ji oslavovali na každém mezinárodním astronomickém sympóziu, leč nový dalekohled si za to nekoupíš a popraskanou omítku na hvězdárně neopravíš. Takže milá Jolana sklouzla k čisté komerci: Místo hledění do hlubin vesmíru a pátrám po nových planetoidách zaostřila na Kleti dalekohled na nízkou oběžnou dráhu kolem Země a *začala* sledovat a mapovat desetitisíce kousků vesmírného svinčíku, který tam po sobě lidé za celá desetiletí letů do kosmu nechali.

Soukromé cestovní kanceláře skočily po zjištěných datech jako bílá krvinka po mikrobi: tržby za turistické cesty do vesmíru jim totiž v posledních letech rapidně klesaly - hlavně kvůli těm několika nepříjemným haváriím turistických lodí po střetu s úlomky pozemské techniky, rozsetými po oběžné dráze. Zvlášť velká nepříjemnost, která na několik měsíců ochladila zájem o kosmické výlety na bod mrazu, přesněji řečeno na nulu Kelvinů, se stala cestovní kanceláři Fischler. Při přímém stereotelevizním reklamním přenosu z paluby výletního raketoplánu došlo náhle, po nárazu jakéhosi úlomku, k dekompresi kabiny, a to, co ve zlomku sekundy udělalo vakuum s padesátkou turistů, by si nedokázal vymyslet ani šílený scenárista krvelačných hororů. A navíc, všichni lidé u televizních obrazovek ještě uslyšeli poslední výkřik kapitána lodi Mantella: "Proboha, vždyť je v tom Gagarin!" Uznejte sami, že po takovém děsivém zážitku, byť zprostředkovaném, se dá člověk raději na pěší turistiku.

Takže ředitelka Kleti Jolana Tuhá přenechávala cestovkám, za úplatu, to se rozumí, čerstvé informace o pohybu kosmického smetí na oběžné dráze, touroperátoři využili jejího věhlasu i ve své propagaci a výsledkem bylo, že lidé zase začali kupovat *zájezdy* do kosmu. "Mezi smetím, jako žádná druhá, proklíčkuje Jolana Tuhá!" znělo jedno z hesel, jimiž začali u Fischlerů propagovat nový bezpečnostní standard svých zájezdů.

Ale vesmírné smetí zůstávalo nebezpečným i nadále. Na Kleti sice dřeli noc co noc a katalog úlomků stále tloustl, zrovna tak jako konto hvězdárny, leč kdosi vyslovil myšlenku, že jestli se s tím něco hned, ale hned neudělá, stane se Země další planetou sluneční soustavy, která má kolem sebe prstenec. Svinčíkový.

Ten kdosi nebyl žádný anonym, ale prezident nejmocnějšího státu na Zemi. A když takový člověk něco řekne, pak to má svou váhu a rozhýbou se i takové instituce, které se jinak na základě Murphyho zákonů dokáží tak dokonale zabavit samy sebou, že veškerá činnost vyvíjená navenek rovná se nule, zatímco přítok financí do instituce blízí se plus nekonečnu. Pokud jste hádali OSN a Evropský parlament, máte bod.

První geniální myšlenka přišla ze Štrasburku: Kosmický odpad je třeba eliminovat. Bezpečnostní rada OSN vzápětí přišla s rezolucí číslo 8753212, ve které se mimo jiné pravilo, že: "OSN vyčlení zvláštní finanční grant na likvidaci nebezpečí, které číhá na oběžné dráze kolem Země na kosmické lodě."

Nebudu vás napínat: ten grant jsem získal já -Mirek Macík, 38 let, svobodný, možná bezdětný, kšticce lehce prořídle, postavy sportovní a úsudku bystrého. Můj projekt se totiž ukázal jako životaschopný, finančně dostupný a hlavně splnil hlavní podmínku rezoluce 8753212 - totiž aby se po rozběhu dokázal sám financovat.

Pokud jsem měl možnost seznámit se s tím, s čím přišla konkurence, pak se jednalo většinou o stavbu kosmických lodí s gigantickými lapacími sítěmi, popřípadě vysokoenergetickými plazmatickými hořáky, jimiž by kosmický odpad na orbitě odpařovaly do nicoty. Což se chlapcům z OSN nezdálo. Zrovna tak jako předběžné kalkulace autorů projektů, kolik by celá legrárka stála. Jistý činitel OSN prý dokonce pravil, že by možná přišlo levněji skončit s vesmírnými lety.

Naštěstí jsem tu byl já a můj projekt - jednoduchý ve své geniálnosti a geniální ve své jednoduchosti. "Můj záměr vypadá následovně," obhajoval jsem svůj projekt před odbornou komisí Spojených národů. Letenku do New Yorku mi pochopitelně zaplatili. "S využitím katalogu objektů na oběžné dráze, který průběžně zpracovává hvězdárna na Kleti ('What is it, Klet?' ptali se ti byrokrati), postupně přímo na orbitě připevním na každý z úlomků miniaturní raketový motor, který úlomek dopraví do atmosféry. Tam úlomek beze zbytku shoří. ('Very nice.') A co se týče dalšího financování celého projektu, připravil jsem větší reklamní akci, v podstatě globální, která spolkně největší část z celého grantu (You are crazy!) - úlomky nechám padat za poplatek dle přání lidí. Kdo bude chtít vidět padat hvězdu, prostě si řekne kdy a kde, zaplatí si, a pak už mu stačí jen v určený čas koukat na vybraný kus oblohy. Službu budou moci využít jak málo majetní, tak bohatí - za pár eurolarů dostanete jen letmé bliknutí nějakého prášku, kdo si zaplatí pořádně, ten dostane padající hvězdu v prvotřídní kvalitě s pořádným jasem a dlouhým trváním efektu - nebo klidně i celý roj (That's a very good idea!).

Zkrátka - přiklepli mi to.

A teď se tady plácám na oběžné dráze, lepím na úlomky raketové motorky a rozplývám se nad svou genialitou. Práce mi šla od ruky, jako bych byl placený v úkolové mzdě. Možná se to zdá neuvěřitelné, ale strávil jsem ve volném vesmíru plných osmnáct hodin, než mě zase Independent naložil a odvezl. Nikoli na Zem, to bych se jim pěkně prodražil, ale na ISS, mezinárodní orbitální stanici. Tam si nafasuji další zásoby miniaturních raketových motorků, oddechnu si, podám Rusům hlášení, jaké to je tvrdnout takovou dobu v jejich novém vylepšeném skafandru, a půjdu zase do práce. Hlavně to hlášení musím podat, když už jsem se propůjčil k roli pokusného psíka. Ale kdo by vám jinak dal zadarmo skafandr pro volný vesmír, že? Slovan má naštěstí pro Slovana pochopení, což se ovšem nedá říct o tom Američanovi Vladimíru Bykovovi z materiálového skladu ISS, který si nechal individuální pohonné rakety zaplatit do posledního eurolarů.

Ale co, dělám to pro lidstvo a možná i u Fischlerů budou mít pochopení. Třeba by pak mohli létat na orbitu pod heslem "Vesmír je už zase prázdná díra, veleben buď Macík Míra."

Měsíc, který jsem na orbitální dráze strávil, byl nekonečný. Většinu dnů jsem trávil ve volném vesmíru, lepil motorky na kosmické smetí a měl stále žaludek jako na vodě z té věčné beztíže. Když jsem se zrovna nemotal mezi smetím, řídil jsem alespoň na dálku svoje pozemské obchody. Reklamní

kampaň pod heslem "Něco si přejte, i když se to nezdá, právě jen pro vás padá tahle hvězda" se docela dobře rozjížděla. Zlatá Jolana Tuhá mi den co den posílala čerstvá data o výskytu svinčíku na oběžné dráze, navíc ještě ve volném čase vyřizovala první zakázky na "Hvězdopadání podle vašich přání", což bylo motto mojím nastávající živnosti.

Zpočátku lidé pochopitelně šuklili, obraceli každý eurolar v kapse, ale když si mezi sebou sdělili první reference, když se rozneslo, že opravdu za svoje peníze dostanou padající hvězdu v přesném čase, místě a požadované kvalitě, roztrhl se s objednávkami pytel a já mohl začít docela nápadně zvyšovat ceny, aniž by to komukoli vadilo. Jen jedné věci jsem trochu litoval - že lidstvo nežije hlavně v polárních oblastech: Taková polární noc, to by byly teprve kšefty!

Když jsem se po měsíci tvrdé dřiny vracel na Zem, bylo mi jasné, že jsem za vodou. Zajel jsem okamžitě na Klet' za Jolanou, udělal si s jejím dovolením na hvězdárně hlavní stan a rozjel obchod na plné pecky. Ani jsem nepotřeboval půjčovat si na krvavý úvěr další peníze od banky - nějaká částka, kterou jsem nemusel vyúčtovat, mi zbyla ještě od OSN a další práci ve vesmíru už zainvestovali občané lačnicki po pohledu na padající hvězdy.

"Milá Jolano," řekl jsem ředitelce hvězdárny, "myslím, že je správné, abys měla z těch obchodů také nějaká procenta. Vždyť nebyť tvého katalogu smetí..."

"Ale to je naprosto samozřejmé, že to pro tebe nedělám zadarmo. Nehledě na to, že smetí likviduješ, takže za nějaký čas budou moje katalogy mít pro cestovní kanceláře nulovou hodnotu. A já už nechci řídit chudou hvězdárnu."

Trochu mi poklesla brada. Teprve teď mi naplno došlo, že Jolana nebyla žádný vědec vznášející se ve sférách a odtržený od pozemské reality. Pláclí jsme si. Ta procenta vás nemusejí zajímat, ale snad jen na doplněnou dodám, že jsem začal pomýšlet i na sňatek s Jolanou. Možná by mě to přišlo levněji.

Logicky jsem se už na oběžnou dráhu nevracel. Na špinavou práci jsem si najal pár maníků, kteří teď tvrdili ve volném vesmíru, lepili motorky na úlomky a další svinčík, a já jen vyřizoval objednávky a nasměroval odpadky do požadovaných sektorů, aby zasvítily a shořely. Co se mých zisků týče, kolegové podnikatelé, kteří jeli v elektronickém byznysu, telekomunikacích a správě dat, jenom těžce záviděli. Moje firma "Hvězdopadání" překonala v růstu všechny známé rekordy. Navíc jsem si vystačil sám jen s jedním počítačem napojeným na mobilní vysílač, ze kterého jsem ovládal své "hvězdy". A samozřejmě jsem měl pár zaměstnanců na oběžné dráze, kteří se starali, aby mělo co padat, ale náklady na ně byly v objemu příjmů mé firmy docela zanedbatelnou položkou. A to brali víc než profesionální piloti výletních raketoplánů cestovní kanceláře Fischler, kteří platí za nejlépe honorované lidi ve stavu beztlíže.

Co dodat? Noc co noc se na vyvýšených místech celé planety, pokud možno mimo místa, kde velkoměsta přesvětlovala oblohu, scházeli lidé, aby pozorovali pád hvězdy, který si zaplatili. Stalo se tak trochu módou trumfovat se se sousedy a známými, kdo si předplatí efektnější padající hvězdu, a podnikatel, který alespoň třikrát do týdne nevyrazil s rodinou na hvězdný happening, byl považován za člověka, který má zřejmě problémy, a obchodní společníci se od něj začali odtahovat.

Já byl spokojený, protože jsem příjemně bohatl, lidé byli spokojeni, protože hvězdy padaly přesně podle jejich přání, cestovky a astronauti byli spokojeni, protože kosmického smetí, které je ohrožovalo na oběžné dráze, valem ubývalo, a celá OSN byla také spokojena, protože za relativně levný peníz pořídila projekt nedozírné hodnoty.

A pak přišel ten Den. "Našla jsem novou planetoidu!" oznámila mi slavnostně Jolana Tuhá.

"Planetoidu? Jakou planetoidu? Odkdy sleduješ planetoidy?" podivil jsem se.

"Od těch dob, co už na oběžné dráze kolem Země nemám co objevovat," sdělila mi stručně. "Jinými slovy, teď se musíš naučit žít jako rentiér, na orbitě už není ani prášek odpadu. Je tam čisto. Máme hotovo, chápeš? Kdyby ses jen neflákal, zjistil bys, že tvůj počítač už zadal médiím inzerát oznamující, že padání hvězd na přání skončilo."

Chápal jsem. Je sice pravda, že už před půl rokem skončila instalace raketových motorků na kosmické úlomky, ale že se zásoba smetí vyčerpá tak rychle, to jsem opravdu, ale opravdu

nepředpokládal. Prostě jsem nechal všechno běžet automaticky a nějak jsem věcem nevěnoval pozornost. Co se dá dělat, každá legrace jednou skončí.

Pak mi však přejel mráz po zádech. "Průšvih, Jolano, průšvih. Opravdu tam nahoře už nic není? Ted' mi teprve došlo, že zítra má narozeniny předseda Evropského parlamentu, devadesátiny! A poslanci mu nad Štrasburk objednali hvězdný déšť. Osobně přímo u mě! Chtěl jsem mu ručně naprogramovat něco zvlášť efektního. Jak já teď budu vypadat... Peníze jim sice vrátím, ale..."

"No, může si počkat do letošního listopadu na meteorický roj leonid," chlácholila mě s jedovatým podtónem v hlase Jolana.

"Blbost. Dosud jsem byl vždycky solidní firma. Beru to jako poslední zakázku." Jolana si zat'ukala prstem na čelo, ale já se jen usmál. Právě jsem totiž dostal nápad. Naprosto geniální.

Na Mirka Macíka je prostě spolehnutí.

Ten večer byla obloha nad Štrasburkem bez mráčku. Na střeše budovy Evropského parlamentu se shromáždili všichni poslanci spolu s předsedou této instituce - bývalým premiérem, bývalým předsedou sněmovny a exprezidentem mé vlasti.

"To je skutečně, ale skutečně hluboké nedorozumění," řekl oslavenec, "já si opravdu na žádné dary nepotrpím, vždyť víte, jak jsem skromný," pronesl starý, ale stále svěží muž ve chvíli, kdy mu poslanci sborově zapěli gratulaci k narozeninám.

"A teď," řekla dramaticky hlavní režisérka oslav, poslankyně Libuše Šebenová, "hlavu vzhůru!"

Na obloze se objevil svítící bod, který se za několik okamžiků proměnil v sršící ohnivou střelu. "Objednala jsem ale hvězdný déšť," řekla trochu zklamaně Šebenová, leč předseda Evropského parlamentu byl spokojen. "Snad se to ještě rozprskne," poznamenala s nadějí v hlase.

Padající hvězda byla opravdu efektní. Rozstříkovala kolem sebe celé gejzíry malých hvězdiček, které vzápětí zanikaly, táhla za sebou zářící světelnou stopu a stále se zvětšovala. Už svítila víc než měsíc v úplňku.

"Poslechněte, kolegyně, co jste to vlastně objednala? To je něco extra, že, nějaká podpultovka? Já už jsem do hvězdných podívaných vrazil nějakých eurolarů, ale něco takového jsem ještě neviděl..., " pravil obdivně také už letitý poslanec Vladimír Putin.

"To víte, známosti a osobní kontakty," pokrčila rameny Šebenová a zatvářila se důležitě jako galaktická princezna. Moc dlouho se však ze svého úspěchu neradovala. Padající hvězda byla totiž nasměrována naprosto přesně. Náraz rozžhavené mnohatunové hmoty rázem vymazal budovu Evropského parlamentu, i s jeho předsedou a poslanci, z povrchu země.

Musím přiznat, že napřed mě chtěli postavit před mezinárodní tribunál. Prý jsem se dopustil prvního kosmického pirátství v dějinách lidstva, když jsem nasměroval ISS, mezinárodní kosmickou stanici, do zemské atmosféry, a tak ji zničil. Jako polehčující okolnost jsem hned uvedl, že jsem tak učinil v dobré víře dostát svému obchodnímu závazku a navíc ve stanici právě nebyla ani noha, neboť se tam měly střídát směny. Jenom jsem jaksi nedocenil, že takový macek nestihne celý shořet v atmosféře a kus může dopadnout až na zem.

Před tribunál jsem se nakonec nedostal. Pustil jsem totiž žilou svému účtu, a tak mělo nadnárodní konsorcium pod patronací NASA dostatek prostředků na vybudování stanice nové.

A ta lapálie ve Štrasburku? Odnesl to jenom Evropský parlament a jeho poslanci, a pak nějaké domy v okruhu půl kilometru měly okna vymlácená tlakovou vlnou. Takže jsem platil sklenáře. To je všechno.

Ted' žiju dál na Kleti, spolu s Jolanou pozoruji vesmír a docela mě to baví. Přece jenom se asi vezmeme, protože ti sklenáři a nová ISS mě stáli tolik, že by nebylo špatné naše malá jměníčka spojit, aby z nich bylo jedno velké. Uvidíme.

Málem bych zapomněl. Také jsem čestným občanem Štrasburku. Ten kráter, který zbyl po budově Evropského parlamentu, se stal pravým magnetem pro cizince a město díky němu, a díky mně, pocho-

pitelně, vydělává slušné peníze na turistice. Takže se mi tamní radnice alespoň takhle odvděčila. A také prý jdou řeči, jak tvrdí Jolana, která, když nepozoruje hvězdy, tlachá se svými kolegy po celém světě, že budu možná jmenován zasloužilým Evropanem. Od té doby, co není třeba financovat neexistující Evropský parlament, vzrostla ve všech státech přímo skokem životní úroveň.

Ještě pouvažuji, jestli ten titul vůbec přijmu.